

Természettudomány felmérő feladatlapok

5. osztály

Megoldókulcs

1. FELADATLAP – A növények testfelépítése – Élet a kertben I.

1. helyzetváltoztató mozgás tápanyagok előállítása/fotoszintézis anyagszállítás légzés

2. *a)* D: virág

C: levél

E: termés

B: szár

A: gyökérzet

b) A: rögzíti a növényt, felszívja a vizet és az ásványi anyagokat

B: tartja a leveleket, a virágokat és a termést, szállítja a tápanyagokat

C: légzés, párologtatás, táplálék előállítása

D: szaporítószerv

c) szerv

gyökérzet, szár, levél

3. *A)* almatermés

B) csonthéjas termés

a) héj

mag

gyümölcshús

b) csonthéj (szilva), hártyás falú rekesz (alma)

4. C, A, D, B, C, B, A

5. *a)* O, G, B, Y, Ó, megfejtés: bogyó

b) szőlő, paradicsom

6. H A szőlőt kapaszkodószára, a kacs segíti a fényhez jutásban.

I

I

H A paradicsom sokmagvú bogyótermése sok C-vitamint tartalmaz

H A paradicsom Közép-Amerikából származik.

H A diófának összetett levele van.

7. a) vöröshagyma

b) 1.

7.

3.

6.

4.

c) 1.

8. a) 2.	1.	4.	3.
lárva	pete	kifejlett rovar	báb

b) teljes átalakulás

c) burgonyabogár, májusi cserebogár

9. a) burgonyabogár

b) potroh tor

ízelt láb fej

c) petével

10. káposztalepke

szilvamoly/monília

peronoszpóra/lisztharmat

burgonyabogár

almamoly

11. – vegyszerek, műtrágya

– természetes ellenségeik elszaporítása, rovarfogó öv

– pl: ne kerüljön káros anyag a szervezetembe

12. A) paradicsom	termés	sokmagvú bogyótermés
B) burgonya	föld alatti szár	tápanyagban gazdag, megvastagodott
C) körte	termés	almatermés
D) paprika	termés	felfújó bogyótermés
E) vöröshagyma	hagymalevelek	tápanyagban gazdag, földalatti levelek
F) dió	mag	tápanyagban gazdag

13. a) dió

b) csonthéjas

c) A: mag

B: csonthéj

C: termésfal/terméshús

2. FELADATLAP – A növények testfelépítése – Élet a kertben II.

1. **a)** szíromlevél
porzó
termő
csészelevél
kocsány

b) termő

2. **a)** 1. kacs
2. vessző
3. termés/szőlőfürt
4. levél
5. tőke
6. főgyökérzet

b) kapaszkodás
levelek, virág, termés tartása, anyagszállítás
benne találhatóak a magok
táplálékkészítés, légzés, párologtatás

c) virág
szaporítószerv

3. napfény, víz, szén-dioxid, megfelelő hőmérséklet

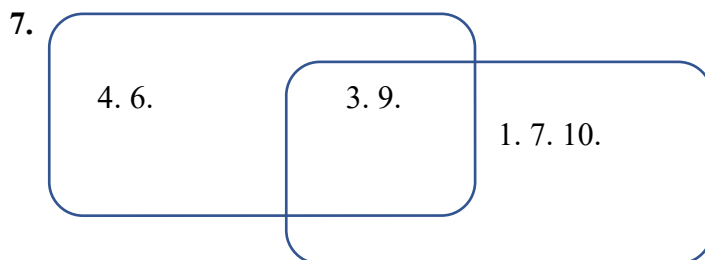
4. **a)** A) vessző
B) gally
C) ág
D) törzs
E) gyökérzet

b) fás szár

c) a cserjéknek nincs törzsük, a talaj felett többől elágaznak

5. – főeres/lándzsa alakú/fűrész
– fehér
– repedezett
– egyivarú/szélporozta

6. – diófa
– szőlő
– sárgarépa
– sárgarépa/petrezselyem
– almafa

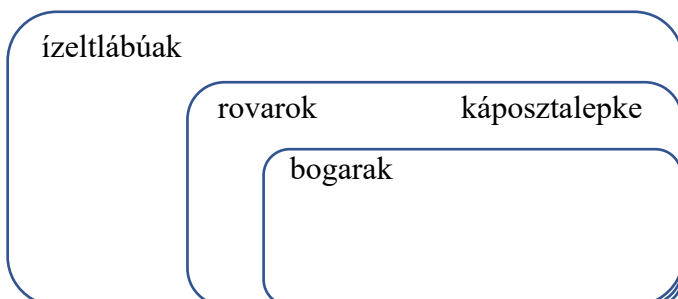
2. 5. 8.

káposztalepke

8. **a)** káposztalepke

b) csáp
fej
kitinpikkelyes szárny
potroh

c) – d)

9. – vegyszerek, műtrágyák
– komposzt
– nem kerül mérgező anyag a szervezetembe

10. bogyótermés

a) bőrszerű héj
magok
gyümölcshús

b) – csemegeszőlő
– csemegeszőlő

11. 1. aszalás
2. savanyítás
3. szörp
4. lekvár

12. **a)** must bor

b) szén-dioxid

c) ha belélegezzük ájuláshoz, halálhoz vezethet

13. virág	szaporítószerv	fény víz	burgonyabogár káposztalepke cserebogár
szár			monília peronoszpóra lisztharmat

14. **a)** torzsa
b) pajor
c) tönk
d) hasláb
e) csonthéj

3. FELADATLAP – Az állatok testfelépítése – Állatok a házban és a ház körül I.

1. gömbölyded – csónak alakú
fészeklakó – fészekhagyó
házikacsa

szemfoga nincs – szemfoga van
utódait nem gondozza – utódait gondozza
házimacska

jól repül – nem repül jól
fészeklakó – fészekhagyó
házityúk

2. hasadt csőr fecske
tapadókorong házilégycsiga
tarajos házi kutya

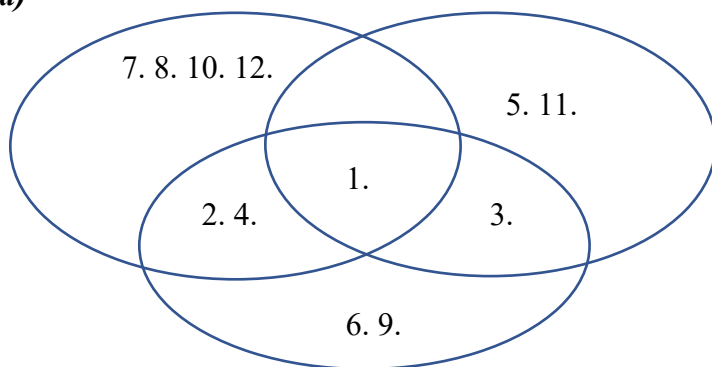
3. – hús, szalonna
– húség, terápiás cél

4. C, B, A, A, B, B

5. – hosszú farkok
– kapirgálóláb
– lemezes csőr

6. tülkös szarv összetett szem redős zápfog bajuszsálak
szarvasmarha házilégycsiga ló/szarvasmarha házimacska

7. a)

- b) 10. kapirgálóláb 11. hasadt csőr 12. taraj

8. 1. 2. 4. szarvasmarha
3. 5. 6. vándorpatkány

9. – szarvasmarha, a szarvasmarha kicsinye
– házikutya, ragadozók zápfoga a hús elrágására szolgál
– magyar szürkemarka, a háziállatokat természetes igényeikhez igazodva tartják
– háziegér, metszőfoga folyamatosan nő, ezért állandóan rágnia kell
– házilégycsiga, ezen keresztül a szilárd táplálékra nyálat cseppent, majd az előemésztett táplálékot a szívókanálal keresztül felszívja
– szarvasmarha, a szarvon lévő elszarusodott bőr, mely az állat halála után lehúzható
– házisertés, a szemfog hosszú agyarrá fejlődik, táplálékszerzésre és védekezésre alkalmas

10. a) belső porcos vagy csontos váza van, amelynek tengelye a gerincoszlop

c) csőre van, testét toll fedi, mellső végtagja szárnyá alakult, meszes héjú tojással szaporodik

d) fészekhagyók

11. fehérje	sárgája
meszes héj	embrió
hártyás héj	légkamra

4. FELADATLAP – Az állatok testfelépítése – Állatok a házban és a ház körül II.

1. a) papucsállatka

b) csilló
sejtmag
sejtplazma

d) szerves törmelékekkel

e) kettéosztódással

2. a) földigiliszta

b) nyereg
– nyálka kiválasztása

c) bőrizomtömlővel

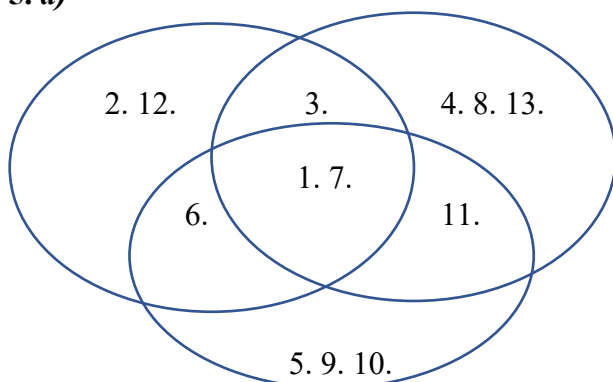
d) bőrlégzés

e) petével

3. 2. 3. 6.	3. 4.	1. 3. 5.
királynő	here	dolgozó

4. 2. 3. 5. háziegér 1. 4. 6. házilégy

5. a)

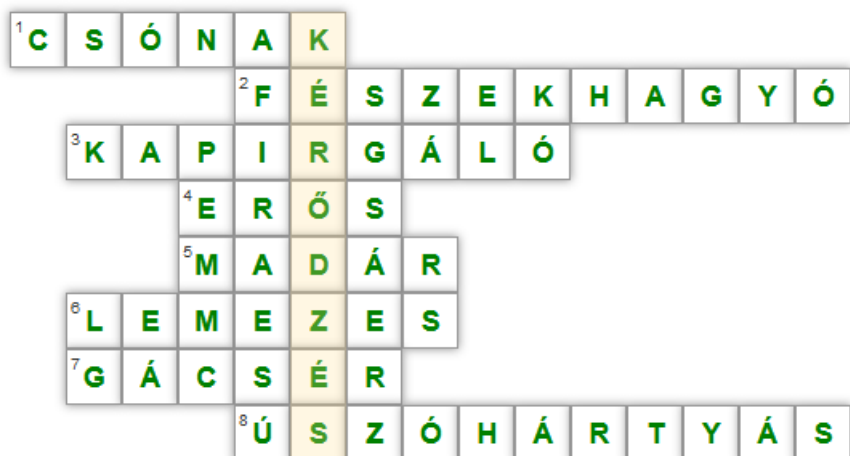

b) 10. gumós zápfog 11. páros ujjú patás láb 12. páratlanujjú patás láb 13. összetett gyomor

6. 7. 3. 2. 5.

7. jerke	tyúk	tehén
kos	kakas	bika
bárány	csibe	borjú

8. a)

megfejtés: kérődzés

b) kétszer rág, bendő, szarvasmarha, hiányos fogazat

9. a) ragadozó

b) – erős, fejlett
– tarajos

10. hosszú távon, kitartóan fut; lekopott karmok; tarajos zápfog
házisertés

11. a) belső porcos vagy csontos váza van, amelynek tengelye a gerincoszlop

c) testét szőr fedi, elevenszülő, kicsinyeit emlőiben képződő tejjel táplálja

12. emlős	testét szőr fedi
gerinces	belső csontos váz

13. egysejtűek	állatok	
zöld szemes ostoros	gyűrűsférgek	puhatestűek

ízeltlábúak
rovarok
házipilóta

5. FELADATLAP – Anyagok és tulajdonságaik I.

1. szín, szag, halmazállapot, vízben való oldódás

2. T, M, M, T, M, T

3. szilárd folyékony légnemű
1., 2., 5., 11., 15., 16. 3., 7., 12., 13., 14. 4., 6., 8., 10.

4. víz gőz

olvadás párolgás

 víz jég
lecsapódás fagyás

5. – olvadás
– párolgás/forrás
– oldódás
– oldószer
– fagyás

6. – légnemű
– szilárd
– légnemű
– folyékony
– folyékony
– szilárd

7. víz szagtalan
színtelen folyékony
fagyáspontja: 0 °C, forráspontja: 100 °C, oldószer

8. egynemű anyag: desztillált víz, oxigén
keverék: levegő, csapvíz, cukrozott konyhasó, mézes tea, limonádé

9. – oxigén, nitrogén
– gyulladási hőmérséklet, éghető anyag, oxigén

10. H A lassú égés abban különbözik a gyors égéstől, hogy gyors égés során fény látható.

I

I

I

H A táplálék lebontása szervezetünkben lassú égés.

H A gyors égésnél rövid idő alatt sok hő szabadul fel.

6. FELADATLAP – Anyagok és tulajdonságaik II.

1. *a)* talajnedvesség
talajlevegő
talajszemcse

b) A talaj termékenységét adja, elpusztuló növények és állatok maradványaiból keletkező anyag.

c) Ha kiírtjuk a növényzetet, a heves esőzések és a szél lehordják a talaj legfelső, termékeny részét.

d) növények telepítésével, dombokon keresztshántással

2.

megfejtés: légnyomás

3. *a)* kg m
l/ dm³ másodperc (s)

b) idő

4. =

<

<

>

<

<

>

>

5. *a)* tűzveszély

b) tilos a nyílt láng használata a közelükben

6. *a)* természetes
pl: fa

párolgás

a) egynemű

fagyás

b) keverék

7. FELADATLAP – Tájékozódás a térképen és a természetben I.

1. A térkép a földfelszín arányosan kicsinyített felülnézeti rajza, amelynek saját jelrendszere van.
2. 1:20 000 000
Nem, mert az Európa domborzata térkép kis méretarányú térkép.
3.

<i>a)</i> – 146 km	– 90 km
– 153 km	– 80 km
– 69 km	– 139 km

<i>b)</i> – ÉK	– D
– DNY	– ÉK
– ÉK	– NY
4. 460: magassági szám
110: szintvonal
5. *a)* meredek: a szintvonalak sűrűbben helyezkednek el
6. kék, piros, zöld, sárga
7. – ÉK
– $686 - 399 = 287$ m
– több buszmegálló van
– K+
– autóbusszal és a Z turistaúton
– kastély, múzeum
– igen, a forrásjel szerint
– Kisfaluban
– nagy sár, mocsár
8. – térképvázlat
– ÉNy
– halak, delfinek
– halak, delfinek, pingvin, jegesmedve, majom
– D-re
– ÉNy

8. FELADATLAP – Tájékozódás a térképen és a természetben II.

1. **a)** Ami a térképen 1 cm, a valóságban 750 000 cm, azaz 7,5 km.

b) méretarány

c) a kicsinyítés mértékét

d) $7,5 \text{ km} \times 3 = 22,5 \text{ km}$

2. alföld: 1, 3, 6

dombság: 2, 3

hegység: 3, 4, 5

3. – zöld színnel

– sötétbarnával

– a város nevének aláhúzásával (folytonos vonal)

4. **a)** Atlaszonként változó

b) egyéni megoldás

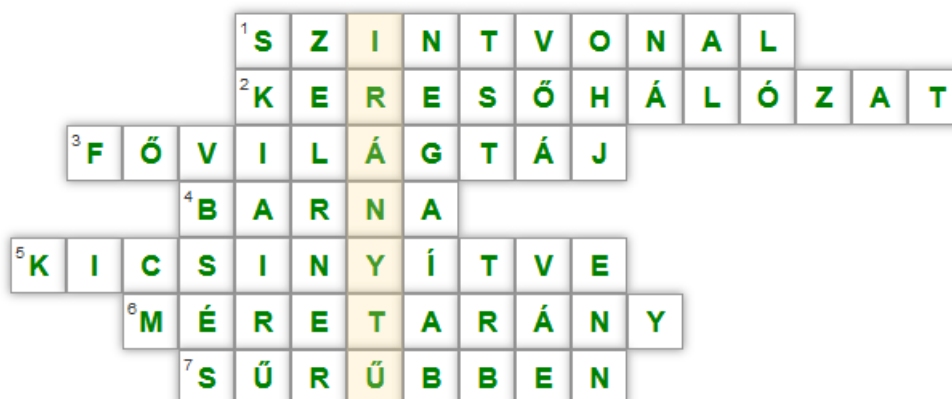
5. – Kanada

– Mongólia

– Bolívia

– Marokkó

6.

megfejtés: iránytű

7. – pirossal

– Budapest

– Duna

– egyéni

– egyéni

– Somogy

– Szlovákia

8. – térképvázlat

– DK-re

– Színház, Posta, Bencéék háza, Könyvtár, Gyógyszertár

– A Cseresznye körúton végig, majd rákanyarodunk a Muskátli utcára.

– ÉK

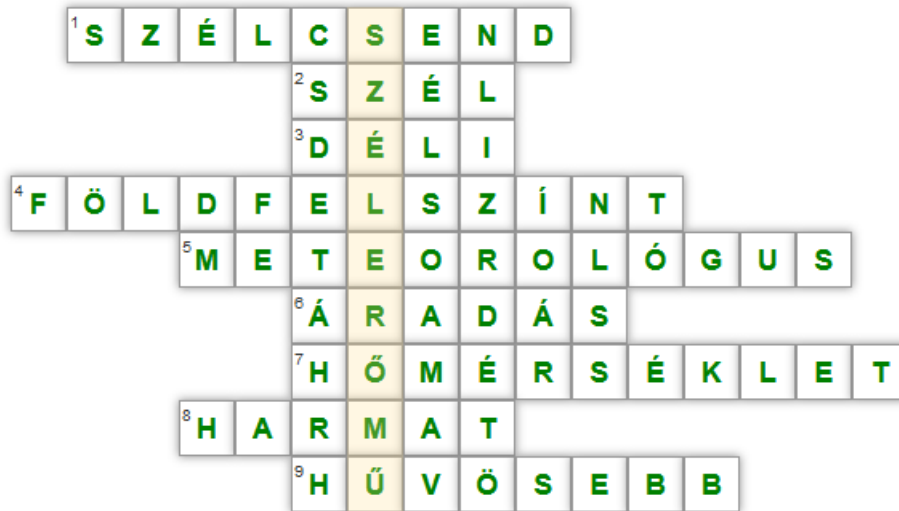
9. FELADATLAP – Az időjárás és az éghajlat I.

1. A levegő fizikai elemeinek állandó változása.
2. napsugárzás, hőmérséklet, szél, csapadék, páratartalom
3. *a)* 1. alsó kép, 2. felső kép, 3. alsó kép
b) 1. a napsugarak milyen szögben érik a felszínt
2. a napsugarak mennyi ideig érik a felszínt
3. a felszín anyaga
4. *a)* – meleg
– évi 500–800 mm
– hideg
– magas
b) piros: Dél-Alföld, kék: Zalai-dombság
5. – 100 m-ként 0,5 °C-kal csökken
– a napsugarak először a földfelszínt melegítik fel, ez adja át a hőt a felette lévő levegőrétegnek
– délután 14:00
– mert a D-i lejtőt (az É-i félgömbön) nagyobb szögben érik a napsugarak.
– csapadék
6. *a)* $(3\text{ °C} + 15\text{ °C} + 6\text{ °C}) : 3 = 8\text{ °C}$
b) $15\text{ °C} - 3\text{ °C} = 12\text{ °C}$
c) tavasz elején
7. hőség, szélvihar
8. *a)* Derült, szélcsendes éjszaka után hidegek a reggelek.
A levegőben lévő vízgőz elnyeli és visszasugározza a hőt.
A fóliasátrakban azt tapasztaljuk, hogy a fólia megakadályozza, hogy kijusson a meleg.
b) üvegházhatás
c) A Föld átlaghőmérséklete csökken.
9. egyéni

10. FELADATLAP – Az időjárás és az éghajlat II.

1. Egy terület rendszeresen ismétlődő átlagos időjárása.
2. napsugárzás, hőmérséklet, szél, csapadék, páratartalom

3.

megfejtés: szélörömű

Mert nem károsítja a környezetet.

4. eső: hulló csapadék
köd: felszíni csapadék
hó: hulló csapadék
zúzmara: felszíni csapadék
jégeső: hulló csapadék
harmat: felszíni csapadék

5. a víz körforgását

felhőképződés
vízgőztartalom kicsapódik csapadék
lehűlés

6. a) A szél a levegő földfelszínnel párhuzamos áramlása.

b)

c) ÉNY

7. napsugárzás: 4., 6.
hőmérséklet: 3., 8.
csapadék: 2., 7.
szél: 1., 5.

8. egyéni

11. FELADATLAP – Az emberi szervezet felépítése, működése; Az egészség megőrzése I.

1. *a)* A) szervezet
B) sejt
C) szövet
D) szerv
E) szervrendszer

b) B, C, D, E, A

2. 4., 2., 1., 5., 6., 3.

3. légző, kiválasztó, emésztő, keringési

4. *a)* hideg, meleg, fájdalom, nyomás

b) védelem, hőszabályozás, érzékelés

5. *a)* ízület csontkapcsolódás

b) mozgás

c) ízesülő csontvég

ízületi szalag

ízületi nedv

ízületi porc

6. *a)* hanyagtartás lúdtalp csonttörés

b) izmok erősítése, ügyelve a helyes testtartásra

7. fehérjék: 8.

zsírok: 2.

szénhidrátok: 5., 7.

mindhárom: 1., 4., 6.

egyik sem: 3., 9.

8. – levegő felmelegítése, párásítása, tisztítása

– vizelet képzése

– előemésztés, falatképzés, fertőtlenítés

– hormontermelés, petesejttermelés

9. érzékszervek: érzékelés/idegrendszer

emésztőnedv: táplálkozás

gázcsere: légzés

ficam: mozgás

pulzus: keringés

vizelet: kiválasztás

anyaméh: szaporodás

asztma: légzés

artéria: keringés

hörgők: légzés

12. FELADATLAP – Az emberi szervezet felépítése, működése; Az egészség megőrzése II.

1. *a)* mozgás emésztő légző

b) mozgás emésztés légzés

2. *a)* 2., 6., 1., 4., 3., 5.

b) léghólyag

c) gége

3. *a)* emésztő

b) a táplálék felaprítása

c) zománc

fogkorona

fogüreg

foggyökér

4. – megkezdődik a fehérjeemésztés

– vizelet tárolása

– táplálék továbbítása a gyomor felé

5. *a)*

megfejtés: elhízás

b) sok mozgás, sok zöldség, gyümölcs fogyasztása

6. – időskor

– újszülöttkor

– kisiskoláskor

– serdülőkor

– felnőttkor

– csecsemőkor

– kisgyermekkor

7. pattanás

bőr tisztítása

gerincferdülés

gyógytorna

fogszuvasodás

fogmosás

szénanátha

orrspray